

POSTANOWIENIE

Dnia 14 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K. K.**

skazanego za czyn z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,

na posiedzeniu w dniu 14 sierpnia 2025 r.,

w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji obrońcy skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 25 lutego 2025 r., IV Ka 1307/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim

z dnia 19 czerwca 2024 r., II K 61/24,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego K. K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kamieniu Pomorskim z dnia 19 czerwca 2024 r., II KK 61/24, K. K. został uznany za winnego czynu z art. 178a § 4 k.k., polegającego na tym, że w dniu 8 maja 2023 r., około godz. 18.15, w ruchu lądowym na drodze krajowej nr [...] w miejscowości P., gm. W., prowadził

samochód osobowy marki N. nr rej. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości wyrażającym się wskaźnikiem 1,23 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu w ten sposób, że jechał wskazanym samochodem jako kierowca, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokami: Sądu Rejonowego w Zwoleniu z dnia 2 sierpnia 2010 r., II K 475/10 za czyn z art. 178a § 1 k.k., Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 11 kwietnia 2013 r., II K 975/12 za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k. i Sądu Rejonowego w Kozienicach, XI Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Zwoleniu, z dnia 20 lutego 2014 r., XI K 164/13 za czyn z art. 178a § 4 k.k. – za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, orzeczono wobec niego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10000 zł. Ponadto, na poczet zakazu prowadzenia pojazdów zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy oraz rozstrzygnięto o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył go w całości i zarzucił:

„1) rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art 178a § 4 k.k., poprzez jego wadliwe zastosowanie na skutek jego błędnej wykładni i niezasadnego przyjęcia, że wystarczającym do przyjęcia kwalifikacji z tego przepisu jest fakt uprzedniej karalności za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 k.k. popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego – w dacie popełnienia czynu i w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji, a zarazem przyjęcie, że zatarcie skazania nie stanowi podstawy do zmiany kwalifikacji z art. 178a § 4 k.k. na art. 178a §1 k.k., a w rezultacie

2) rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art 178a § 1 k.k., polegające na jego niezastosowaniu, a także art. 42 § 3 k.k. i art. 43a § 3 k.k., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, gdy w dacie wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim w dniu 19 czerwca 2024 r. oskarżony powinien być uznany za osobę wcześniej niekaraną, a to z uwagi na zatarcie

skazania w dniu 16 lipca 2021 r., co skutkowało zastosowaniem nieprawidłowej kwalifikacji prawnej, którym wymierzono oskarżonemu karę jednego roku pozbawienia wolności oraz na podstawie art 42 § 3 k.k. orzeczono wobec oskarżonego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, a na podstawie art. 43a § 3 k.k. orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 10,000 zł;

3) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, iż zgromadzony tak w toku postępowania przygotowawczego, jak i w trakcie rozprawy głównej materiał dowodowy prowadzi do wniosku, iż oskarżony dopuścił się czynu z art. 178a § 4 k.k., w sytuacji, gdy ocena materiału dowodowego dokonana swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, iż zachowanie wymienionego w kategoriach popełnienia czynu z art. 178a § 1 k.k.”.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zakwalifikowanie czynu oskarżonego z art. 178a § 1 k.k. w miejsce art. 178a § 4 k.k., ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 25 lutego 2025 r., IV Ka 1307/24, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w opisie przypisanego oskarżonemu czynu zwrot „wyrokami: Sądu Rejonowego w Zwoleniu z dnia 2 sierpnia 2010 r., II K 475/10 za czyn z art. 178a § 1 k.k., Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 11 kwietnia 2013 r., II K 975/12 za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k.” zastąpił słowem „wyrokiem”, zaś w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył go w całości i zarzucił:

„1) rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, tj. art. 178a § 4 k.k. poprzez niezasadne nieuwzględnienie zatarcia skazania wyroku Sądu Rejonowego w Kozienicach, Wydział Zamiejscowy w Zwoleniu, z dnia 20 lutego 2014 r., XI K 164/13;

2) obrazę prawa procesowego, a ściślej art. 8 § 2 k.p.k. w zw. z art. 107 § 1 k.k. w zw. z art. 108 k.k., poprzez ich błędne niezastosowanie, a polegające na przyjęciu za udowodnione uprzedniego skazania K. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w

Kozienicach, Wydział Zamiejscowy w Zwoleniu, z dnia 20 lutego 2014 r., XI K 164/13 i oparcie wyroku wyłącznie na karcie karnej skazanego, w sytuacji wydania przez Sąd Rejonowy w Kozienicach postanowienia z dnia 6 lutego 2024 r., II Ko 738/24, w przedmiocie umorzenia postępowania o zatarcie skazania wyrokiem Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 11 kwietnia 2013 r., II K 975/12, uwzględniającego również przytoczony wyrok Sądu Rejonowego w Kozienicach, Wydział Zamiejscowy w Zwoleniu, z dnia 20 lutego 2014 r., XI K 164/13, w sytuacji, gdy przepis art. 8 § 2 k.p.k. stanowi, że sąd karny jest związany prawomocnymi rozstrzygnięciami sądu kształtującymi prawo lub stosunek prawny.

Ponadto, [...] rażące naruszenie prawa przejawiające się w rażącej obrazie przepisów postępowania, a mianowicie art. 8 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie przez Sąd, że postanowienie Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 6 lutego 2025 r., II Ko 738/24 [zapewne obrońcy chodziło o postanowienie z dnia 6 lutego 2024 r. – k. 159-161] nie stanowiło prawomocnego rozstrzygnięcia kształtującego prawo lub stosunek prawny, w związku z powyższym nie było wiążące dla Sądu Okręgowego w Szczecinie”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy K. K. do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Kamieniu Pomorskim. Kasacja zawierała także wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nią wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zarzuty kasacyjne sprowadzają się do dwóch kwestii: ustalenia (braku) zatarcia skazania w sprawie XI K 164/13 Sądu Rejonowego w Kozienicach, Wydziału Zamiejscowego w Zwoleniu i związania Sądu odwoławczego postanowieniem Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 6 lutego 2024 r., II Ko 738/24, o umorzeniu postępowania w sprawie zatarcia skazania.

Odnośnie do pierwszej z tych kwestii należy wskazać, że zgodnie z art. 108 k.k., jeżeli sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, jak również, jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań. Z kolei zgodnie z art. 107 § 1 k.k. w razie skazania na karę pozbawienia wolności wymienioną w art. 32 pkt 3 k.k. (a taką wymierzono skazanemu), zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 10 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania.

Sąd odwoławczy przyjął, że skazany był wcześniej jednokrotnie karany, w sprawie XI K 164/13 Sądu Rejonowego w Kozienicach, Wydziału Zamiejscowego w Zwoleniu. Przyjął również, że to jedno skazanie jest podstawą do przypisania odpowiedzialności w ramach art. 178a § 4 k.k. Wyrokiem tym doszło do uznania K. K. za winnego czynów z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i za ten ciąg dwóch przestępstw wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz 3 lata zakazu prowadzenia pojazdów.

W postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy zgromadził aktualną informację z KRK (k. 158). W informacji tej widnieje skazanie w sprawie XI K 164/13, jest tam wzmianka o wykonaniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów (z dniem 28 października 2017 r.), nie ma informacji na temat wykonania kary. Z szerszej informacji z KRK (z systemu informatycznego prokuratury prok-sys) wynika, że skazany został przyjęty do odbycia kary w dniu 18 sierpnia 2014 r. i zwolniony 18 kwietnia 2015 r. po odbyciu kary w całości (k. 96). Adnotacja o odbyciu kary w całości w terminie od 18 sierpnia 2014 r. do 18 kwietnia 2015 r. znajduje się także na odpisie wyroku włączonym do akt sprawy (k. 32v).

Skoro K. K. został skazany na karę pozbawienia wolności to zatarcie skazania mogło nastąpić najwcześniej 10 lat po zakończeniu wykonywania tej kary. Z kolei, gdy zakończył on odbywanie kary 8 miesięcy pozbawienia wolności w dniu 18 kwietnia 2015 r. to do zatarcia skazania mogło dojść najprędzej w dniu 18 kwietnia 2025 r. Prawomocny wyrok w tej sprawie został wydany w dniu 25 lutego 2025 r., a więc przed datą zatarcia skazania. Dlatego też ustalenia i argumentacja

Sądu odwoławczego co do braku zatarcia skazania ze sprawy XI K 164/13 są prawidłowe.

Ponadto, nie ma racji obrońca skazanego, że Sąd odwoławczy powinien być związany postanowieniem Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 6 lutego 2024 r., II Ko 738/24. Postanowieniem tym umorzono postępowanie w przedmiocie wniosku K. K. o zatarcie skazania z wyroku Sądu Rejonowego w Kozienicach z dnia 11 kwietnia 2013 r., II K 975/12. W treści uzasadnienia stwierdzono, że doszło już do zatarcia skazania w tej sprawie z mocy prawa z dniem 26 września 2016 r. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy odniósł się również do wykonania kary w sprawie XI K 164/13, wskazując prawidłowo, że została ona wykonana w dniu 18 kwietnia 2015 r. W uzasadnieniu wskazał, że doszło do zatarcia także tego skazania, bowiem doszło już do zatarcia skazania w sprawie, w której najpóźniej wydano wyrok w stosunku do K. K. (XI K 951/13). Sąd Rejonowy wyraził bowiem pogląd, zgodnie z którym art. 108 k.k. należy rozumieć w ten sposób, iż „bieg okresu zatarcia skazania z mocy prawa rozpoczyna się od daty wykonania, darowania lub przedawnienia wykonania kary orzeczonej ostatnim dotyczącym sprawcy wyrokiem, a zatarcie skazania może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wszystkich wyroków dotyczących konkretnego sprawcy” – kopia ww. postanowienia k. 159-161. Jest to pogląd oczywiście błędny i nie mogący wpływać na rozstrzygnięcie w tej sprawie. Istotą art. 108 k.k. nie jest to, aby zatarcie skazania z ostatniego skazania wyznaczało możliwość zatarcia wszystkich skazań, jeśli inne kary zostały wykonane. Istotne jest, aby liczone odrębnie dla każdego skazania, nastąpiło zatarcie każdego ze skazań. W orzecznictwie trafnie wskazuje się, że jeżeli sprawca został skazany za dwa lub więcej przestępstw niepozostających w zbiegu, zatarcie skazania nastąpić może tylko jednocześnie w stosunku do wszystkich tych skazań. Muszą zatem zostać spełnione warunki do zatarcia każdego z nich a czas do zatarcia wszystkich skazań kończy się z upływem najpóźniej występującego okresu dotyczącego któregośkolwiek z tych skazań (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2020 r., II KK 81/20).

Nie można także uznać, aby przedmiotowe postanowienie było orzeczeniem kształtującym prawo i stosunek prawny w rozumieniu art. 8 § 2 k.p.k., którym miałby być związany Sąd Okręgowy orzekający w tej sprawie w instancji odwoławczej. Po

pierwsze, postanowienie to jest postanowieniem o umorzeniu postępowania. Po drugie, nie dotyczy wprost zatarcia skazania w sprawie XI K 164/13, gdyż przedmiotem tego postanowienia była kwestia zatarcia skazania w innej sprawie. Po trzecie wreszcie, w zakresie relewanym w tym postępowaniu, zawiera jedynie pogląd Sądu Rejonowego co do zatarcia skazania w sprawie XI K 164/13, zawarty w uzasadnieniu postanowienia. Należy też podkreślić, że związanie konstytucyjnym prawomocnym orzeczeniem innego sądu nie oznacza związania także ustaleniami faktycznymi zawartymi w uzasadnieniu tego orzeczenia. Skoro zatem nie zachodzi tu wyjątek z art. 8 § 2 k.p.k., Sądy orzekające w tej sprawie obowiązywała zasada samodzielności jurysdykcyjnej. Oznacza ona, że sąd karny nie tylko nie musi, ale i nie powinien kierować się rozstrzygnięciami podejmowanymi przez organy procesowe w innych sprawach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r., III KK 580/23).

Nie było zatem podstaw, aby – jak domagał się skarżący w kasacji – traktować K. K. jako osobę niekaraną. Sąd odwoławczy trafnie ustalił, że doszło do zatarcia dwóch z trzech skazań przyjętych w pierwotnym opisie czynu jako warunkujące kwalifikację prawną czynu z art. 178a § 4 k.k. Jednakże, wyeliminowanie dwóch pozostałych skazań nie zmienia faktu, że K. K. nadal pozostawał osobą skazaną wyrokiem ze sprawy XI K 164/13, które to skazanie w dacie wyrokowania nie uległo zatarciu.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację, kasację obrońcy skazanego należało oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Z uwagi na merytoryczne rozpoznanie kasacji, rozpoznanie wniosku o wstrzymanie było bezprzedmiotowe.

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[r.g.]

